

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného Mgr. J. Š., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **B., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného JUDr. M. M., advokátkou so sídlom v B., **o vypratanie nehnuteľností a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 275/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2011 sp. zn. 3 Co 62/2011, takto

### r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2011 sp. zn. 3 Co 62/2011 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

### O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou podanou na súde 8. decembra 2009 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť 1. vypratať a odovzdať žalobcovi časti miestnych komunikácií III a IV triedy - všetky parkovacie miesta - nachádzajúce sa v Mestskej časti B., ktoré sú bližšie špecifikované v prílohe č. 1 žaloby (ďalej len „nehnutelnosti“), 2. zdržať sa užívania nehnuteľností, vrátane poskytovania parkovacích služieb za odplatu, realizácie dopravného značenia, umiestňovania dopravných zariadení, vykonávania letnej, zimnej a ďalšej bežnej údržby, a 3. odstrániť z nehnuteľností na vlastné náklady zvislé dopravné značky, dodatkové značky, informačné tabule, dopravné zariadenia, najmä stĺpiky, rampy, závory, dočasné búdky a iné technické zariadenia. Žalobu odôvodnil tým, že nájomná zmluva č. 72/05 uzavretá so žalovaným 21. septembra 2005 (ďalej len „Nájomná zmluva“) je pre jej nejasnosť, nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor so zákonom a dobrými mravmi absolútne neplatnou a žalovaný nehnuteľnosti užíva bez právneho dôvodu.

V priebehu konania žalovaný (návrhom z 8. októbra 2010) navrhol konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. prerušiť z dôvodu, že na Okresnom súde Bratislava I prebiehajú medzi inými účastníkmi konania vedené pod sp. zn. 26 C 44/2009 a 27 Cb 193/2010 o určenie

neplatnosti tej istej Nájomnej zmluvy a v týchto konaniach sa rieši otázka platnosti Nájomnej zmluvy, ktorá je podstatná aj pre súdne konanie vedené pod sp. zn. 12 C 275/2009.

Okresný súd Bratislava I uznesením zo 16. decembra 2010 č.k. 12 C 275/2009-119 návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. Zamietnutie návrhu na prerušenie konania odôvodnil tým, že v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26 C 44/2009 a sp. zn. 27 Cb 193/2010 sa nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie v danej veci, a otázku platnosti, resp. neplatnosti Nájomnej zmluvy si vyrieši ako tzv. predbežnú otázku, pretože v zmysle platnej judikatúry má konanie na plnenie prednosť pred konaním s určovacím petitom.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. februára 2011 sp. zn. 3 Co 62/2011 zmenil odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu tak, že prerušil konanie až do právoplatného skončenia vecí vedených na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26 C 44/2009 a 27 Cb 193/2010. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že aj keď si súd v zmysle § 135 ods. 2 O.s.p. môže určitú otázku posúdiť samostatne ako tzv. predbežnú otázku, spoločenský záujem na jednotnosti rozhodovacej činnosti súdov ako imateriálneho znaku právneho štátu, vedie k tomu, že súd, pokiaľ už o tejto otázke prebieha konanie pred súdom, spravidla konanie preruší a vyčká na rozhodnutie tohto iného súdu, pričom z jeho rozhodnutia vo svojom ďalšom konaní vychádza. Keďže predmetom konaní vedených na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26 C 44/2009 a sp. zn. 27 Cb 193/2010 je určenie neplatnosti Nájomnej zmluvy, bol toho názoru, že sú dané dôvody na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. K tvrdeniu žalobcu, že v jednom a skôr začatom konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 44/2009, žalobcovia vzali v celom rozsahu svoju žalobu späť, odvolací súd uviedol, že toto tvrdenie nie je pre rozhodnutie o návrhu žalovaného na prerušenie konania rozhodujúce, navyac keď otázka neplatnosti Nájomnej zmluvy je predmetom iného konania (sp. zn. 27 Cb 193/2010).

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom žiadal napadnuté uznesenie zmeniť tak, že dovolací súd potvrdí uznesenie súdu prvého stupňa. Namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, ako i že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie žalobca videl v tom, že odvolací súd pri rozhodovaní nedostatočne zohľadnil okamih, kedy boli jednotlivé konania začaté, ďalej skutočnosť, že

najskôr začaté konanie (sp. zn. 26 C 44/2009) bolo v dôsledku späťvzatia žaloby (zatiaľ neprávoplatne) zastavené, predmet a povahu príslušných konaní, ako i zákonné podmienky prerušenia konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p a právo na konanie bez zbytočných priet'ahov. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., žalobca nachádzal v tom, že v dôsledku prerušenia konania nemôže vykonávať svoje práva.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že navrhuje dovolanie zamietnuť, pretože v prebiehajúcich iných konaniach sa rieši otázka platnosti Nájomnej zmluvy, ktorá je pre toto konanie rozhodujúca a neprerušenie konania by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a právom na spravodlivý proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv

začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.).

Podľa dovolateľa k odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť v dôsledku prerušenia konania odvolacím súdom. Takto vymedzená vada nie je vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože jej podstatou je vecná nesprávnosť (právne posúdenie) uznesenia odvolacieho súdu o prerušení konania a dovolateľ až z vecnej nesprávnosti rozhodnutia vyvodzuje následok spočívajúci v odňatí možnosti konať pred súdom. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalobcovi realizáciu jeho procesných práv.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej príčinou je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej. Vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalobca ďalej v dovolaní namieta, že zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý)

právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Vyššie citované zákonné ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Predmetné ustanovenie dopadá na procesné situácie, v ktorých súd môže konanie prerušiť, no nemusí tak urobiť. Prerušenie konania je tu na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však ako jeho povinnosť. Súd má najskôr zvážiť možnosť iných vhodných opatrení a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber vhodného opatrenia (napríklad spojenie vecí, prerušenie konania, vyriešenie predbežnej otázky) slúžiaceho účelu racionálnej organizácie postupu pri vedení príslušného konania má súd podriaďovať aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O.s.p.) a spomedzi viacerých opatrení použiť to, ktorým sa ochrana práv účastníkov konania zabezpečí čo najrýchlejšie a najúčinnnejšie. Rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť konania, s prihliadnutím na ktorú prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo.

Ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. musia sudy vykladať a uplatňovať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (čl. 152 ods. 4). Zo žiadneho ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky nemožno vyvodiť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Všeobecný súd sa pri uplatňovaní procesného postupu podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku preto musí spravovať aj požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku Ústavy Slovenskej republiky a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 21/2000).

V danom prípade nebolo v konaniach o určenie neplatnosti Nájomnej zmluvy vedených na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26 C 44/2009 a sp. zn. 27 Cb 193/2010

meritórne rozhodnuté, a preto si súd v tomto konaní (sp. zn. 12 C 275/2009) môže samostatne vyriešiť ako tzv. predbežnú otázku, právnu otázku platnosti alebo neplatnosti Nájomnej zmluvy. Riešenie tejto právnej otázky prostredníctvom predbežnej otázky je žiaducim aj s ohľadom na skutočnosť, že v žiadnom z vyššie uvedených konaní nie sú súdy v štádiu pred vyhlásením meritórneho rozhodnutia, ktoré by bolo v zmysle § 159 ods. 2 O.s.p. záväzné pre súdy v iných konaniach. K argumentácii odvolacieho súdu o potrebe zachovania jednotnosti rozhodovania súdov dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že táto argumentácia by prichádzala do úvahy a bola opodstatnená práve v prípade, ak by v niektorom z konaní (sp. zn. 26 C 44/2009 alebo sp. zn. 27 Cb 193/2010) bolo možné reálne očakávať v krátkom čase vydanie meritórneho rozhodnutia; o tento prípad však v prejednávanej veci nejde, práve naopak možno reálne očakávať zastavenie konania sp. zn. 26 C 44/2009. I keď v ďalšom konaní sp. zn. 27 Cb 193/2010 sa tiež rieši otázka neplatnosti Nájomnej zmluvy, dovolací súd poukazuje na to, že súd bude môcť pristúpiť k posúdeniu tejto otázky až po preskúmaní naplnenia procesných podmienok prípustnosti konania o určovacej žalobe a zistení, že na požadovanom určení neplatnosti existuje na strane žalujúcej naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c/ O.s.p. Za danej procesnej situácie, ak konania sp. zn. 26 C 44/2009 a sp. zn. 27 Cb 193/2010 sú vo svojej počiatkovej fáze, pričom možno reálne očakávať zastavenie konania sp. zn. 26 C 44/2009 z dôvodu späťvzatia žaloby, nie je prerušenie konania až do ich právoplatného skončenia najvhodnejším opatrením súdu v porovnaní s inými prípustnými opatreniami (vyriešenie tzv. predbežnej otázky), ba naopak najzdĺhavejším opatrením v postupe súdu pri vedení konania, pretože ochrana práv účastníkov tohto konania by sa mohla začať reálne naplňať až po právoplatnom skončení konaní o určovacej žalobe.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, pretože odvolací súd vo svojom rozhodnutí o prerušení konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nedostatočne zohľadnil požiadavku rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov konania vyplývajúcu z § 6 O.s.p. ako i možnosť iného procesného opatrenia týkajúceho sa vedenia tohto súdneho konania.

Keďže žalobca procesne prípustným dovolaním dôvodne napadol uznesenie odvolacieho súdu, ktoré spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania  
( § 243d ods. 1 O.s.p.)

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom  
hlasov 3 : 0.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 14. júla 2011**

**JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková